

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **J. L.**, zast. Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem v Plzni, Františkánská 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 3. 2005, č. j. 60 Az 12/2005 - 35,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 20. 1. 2005, č. j. OAM-23/LE-B02-B02-2005. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, stěžovatel v obecné rovině namítal porušení § 3 odst. 3, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a § 12, § 91 zákona o azylu. Požadoval, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Plzni byla žaloba zamítnuta. Ve vztahu k souzené věci soud zejména uvedl, že ze spisu vyplynulo, že stěžovatel byl na území České republiky opakovaně zadržen, přičemž byl z území České republiky vyhoštěn. Dovodil tak naplnění ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu a přisvědčil skutkovým závěrům žalovaného správního orgánu. Stejně tak neshledal porušení žalobou citovaných ustanovení správního řádu. S odkazem na výše uvedené pak dovodil nedůvodnost žaloby a žalobu podle ustanovení § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.. V kasační stížnosti uvedl, že krajský soud a žalovaný správní orgán nesprávným způsobem posoudily právní otázku, a sice, zda lze na souzený případ vztáhnout ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Konkrétně uvedl, že se v domovské zemi dostal do finančních potíží; státní orgány mu neposkytly pomoc. Domnívá se, že splňuje podmínky vymezené v § 12 b) zákona o azylu, neboť patří do „sociální skupiny nezaměstnaných“, a domovský stát tuto situaci podporuje, resp. toleruje. Odkázal rovněž na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka. Stejně tak stěžovatel uvedl, že žalovaný provedl nedostatečným způsobem dokazování a na základě zjištěného skutkového stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. V této souvislosti doplnil, že žalovaný nerespektoval situaci stěžovatele, který má omezené možnosti pro obstarání důkazů o perzekuci v domovské zemi a krajský soud se tímto nijak nezabýval. Konečně pak stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou. K tomuto rovněž doplnil, že správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování, a namítl, že rozhodnutí žalovaného neodpovídá dikci § 47 odst. 3 správního řádu a řízení tak trpí neodstranitelnou vadou a je třeba jej zopakovat.

Závěrem poznamenal, že nesouhlasí ani se způsobem, jakým se soud I. stupně vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování. Uvedl, že soud přehlíží situaci na straně stěžovatele, který svůj návrat s ohledem na chybějící ochranu ze strany policie nepovažuje za bezpečný; při návratu mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení a perzekuce, a administrativní šikana ze strany ukrajinských úřadů; odkázal rovněž na Zprávu MZV USA o dodržování lidských práv ze dne 14. 3. 2004. Závěrem uvedl, že se domnívá, že splňuje podmínky překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu, a dodal, že soud ani žalovaný se překážkami vycestování vůbec nezabývaly.

Na základě výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný podal na výzvu soudu ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém vyslovil souhlas se závěry soudu a odkázal na správní spis a na judikaturu Nejvyššího správního soudu. K přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neshledal důvody a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační

stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Napadené rozhodnutí krajského soudu Nejvyšší správní soud přezkoumával v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že stěžovatel se dovolává důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle citovaných písm. § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost a d) nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu stanoví, že žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, pokud stěžovatel podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 17. 1. 2005 žádost o udělení azylu, ze které zejména vyplynulo, že v České republice se již zdržoval mezi roky 2001 až 2003, na území České republiky vstoupil opětovně 11. 10. 2003. Jako důvod žádosti o azyl uvedl, že v zemi původu nemohl sehnat práci, neměl peníze na živobytí, v České republice pobývala jeho manželka na základě pracovního víza. Z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České

republiky z téhož dne, tj. ze dne 17. 1. 2005 vyplynulo, že stěžovatel byl již z území České republiky v červnu 2003 vyhoštěn se zákazem pobytu na pět let, změnil si jméno, a přicestoval opětovně v říjnu 2003, s turistickým vízem na 1 měsíc. Dal cestovní pas klientovi, který mu slíbil že mu vyřídí povolení, než to však stihl zařídit, skončila stěžovateli platnost víza a nadále stěžovatel již pobýval na území České republiky nelegálně. O azyl požádal až po zadržení policií, k němuž došlo dne 6. 1. 2005. Ve správním spise se dále nachází sdělení o zahájení správního řízení ze dne 7. 1. 2005 vydané Policií České republiky, Oblastním ředitelstvím služby cizinecké a pohraniční policie v Praze, odborem pátrání a kontroly pobytu pod č. j. SCPP-61/PH-OPK3-S 2005, z něhož plyne, že bylo se stěžovatelem zahájeno správní řízení ve věci udělení správního vyhoštění z území České republiky.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, resp. svědčící o tom, že stěžovatel naplňuje podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení.

Nejvyšší správní soud uvádí, že všechny námitky stran nedostatečně zjištěného skutkového stavu nemají nejen oporu ve spisu, ale jeví se bezpředmětné i s ohledem na to, že žádost o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud pro podporu svých tvrzení odkazuje i na dosavadní judikaturu, např. na rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004, ze kterého mj. vyplývá, že *byla-li žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná, nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu.*

Lze tedy shrnout, že i Nejvyšší správní soud se se skutkovým hodnocením a následnými závěry provedenými, jak žalovaným správním orgánem, tak i soudem ztotožňuje a plně na ně odkazuje.

Nejvyšší správní soud tak neshledal s odkazem na v kasační stížnosti tvrzené námitky naplnění označeného ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Stejně tak Nejvyšší správní soud neshledal nesprávné právní posouzení (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.), ať již ze strany krajského soudu či žalovaného správního orgánu. Žalovaný správní orgán a krajský soud postupovaly správně, pokud na základě výše popsaného skutkového stavu žádost o udělení azylu posoudily jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Přitom neporušily žádného ustanovení zákona. Bylo totiž nepochybně prokázáno, a to především z výpovědi stěžovatele, že správní vyhoštění mu bylo uděleno již v roce 2003, a to na dobu 5 let. Z obsahu spisu dále plyne, že předtím, než stěžovatel podal žádost o udělení azylu (17. 12. 2005), bylo dne 7. 1. 2005 zahájeno správní řízení ve věci udělení správního vyhoštění. Lze tedy konstatovat, že byly splněny zákonné podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, neboť stěžovatel podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve, a to nejméně od roku 2001, kdy na území České republiky pobýval poprvé.

Ke konkrétním tvrzením stěžovatele – uváděl, že v domovské zemi se dostal do finančních potíží; státní orgány mu neposkytly pomoc; domnívá se tak, že splňuje

podmínky vymezené v § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť patří do „sociální skupiny nezaměstnaných“ a domovský stát tuto situaci toleruje, resp. podporuje – Nejvyšší správní soud uvádí, že označené skutečnosti, byť se jedná o skutečnosti závažné, pod důvody vymezené zákonem o azylu, konkrétně pod důvody vymezené § 12 písm. b) zákona o azylu, podřadit nelze a stěžovateli proto nepřisvědčil. Nejvyšší správní soud odkazuje na svou konstantní judikaturu, ze které vyplývá, že *sociální skupina se skládá z osob podobného společenského původu nebo postavení, obdobných majetkových poměrů, společenských obyčejů, apod. Příslušnost k ní se stává důvodem k pronásledování zpravidla tehdy, když její politická, názorová orientace, minulost nebo hospodářská minulost jejich členů, či samotná jejich existence, jsou považovány za překážku politice vlády, nebo když taková skupina není považována za loajální vůči státu či jeho exekutivě*. U stěžovatele však o takové sociální skupině nelze uvažovat, když je nutno vzít v úvahu i to, že nepříznivá ekonomická situace a ztížená možnost zaměstnání dopadá na všechny obyvatele země původu. Nejvyšší správní soud rovněž nepřisvědčil ani tvrzenému naplnění čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro postavení uprchlíka. Ač se za pronásledování v označené příručce považuje pronásledování nejen ze strany státních orgánů, ale rovněž ze strany obyvatelstva, nelze pustit ze zřetele další podmínku a sice, že dané úřady musí tuto činnost ze strany obyvatelstva vědomě schvalovat. Ze spisu však nevyplývá, že by právě proti „sociální skupině nezaměstnaných“ byla v domovské zemi stěžovatele vedena, ať již ze strany státu - k tomu viz výše -, či státem schválená, perzekuce, jak ji má na mysli zákon o azylu, či označená příručka. Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že nenastaly podmínky vymezené zákonem o azylu a krajský soud postupoval správně. Ve všech námitkách vztahujících se naplnění prvního tvrzeného důvodu (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) proto Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil.

Konečně k námitkám vážícím se ke stížnostnímu důvodu vymezeného pod písm. d) citovaného zákonného ustanovení - stěžovatel uvedl, že krajský soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou; správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování, rozhodnutí žalovaného neodpovídá dikci § 47 odst. 3 správního řádu a řízení tak trpí neodstranitelnou vadou a je třeba jej zopakovat - zaujal Nejvyšší správní soud závěr, že rozhodnutí je zcela v souladu s dikcí ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, není zatíženou neodstranitelnou vadou, a není jej třeba proto zopakovat; krajský soud tak postupoval i v této otázce správně. Pokud jde o námitku, že správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování, k tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na výklad podaný výše a shrnuje, že ani v tomto nemohl stěžovateli přisvědčit.

K námitce stěžovatele, že se soud ani žalovaný vůbec nezabývaly překážkami vycestování, Nejvyšší správní soud uvádí, že takový postup považuje za odpovídající zákonu o azylu. Z jeho ustanovení § 28 totiž vyplývá, že ministerstvo vnitra v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování podle ust. § 91 téhož zákona tehdy, pokud bude rozhodnuto o neudělení nebo odnětí azylu. V daném případě byla žádost stěžovatele zamítnuta podle § 16 odst. 1 písm. k) cit. zákona jako zjevně nedůvodná, a takové rozhodnutí nelze považovat ani za rozhodnutí o odnětí azylu (neboť stěžovateli nebyl azyl, který by mu mohl být odňat, udělen), avšak ani za rozhodnutí o neudělení azylu. Za rozhodnutí o neudělení azylu totiž lze podle Nejvyššího správního soudu považovat pouze rozhodnutí, kterým ministerstvo vnitra rozhodne o neudělení azylu pro nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 cit. zákona po věcném posouzení důvodů tvrzených žadatelem o azyl. V případech, kdy je vydáváno rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, správní orgán o udělení azylu nerozhoduje, tj. nezabývá se věcně důvody žádosti o azyl tvrzenými žadatelem, a to právě proto, že žadatel o azyl v takovém případě ani neuvádí

důvody, které by mohly být po svém ověření podřazeny pod důvod, pro něj lze azyl podle ust. § 12 zákona o azylu udělit. Navíc v dané věci byly splněny podmínky pro postup správního orgánu ve smyslu § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, jak bylo uvedeno výše. Ostatně Nejvyšší správní soud i ve svých předcházejících rozhodnutích opakovaně uváděl, že v případě, kdy ministerstvo vnitra rozhodne o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné, je výrok o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ust. § 91 cit. zákona výrokem nadbytečným. Viz např. rozsudek ze dne 9. 9. 2004, č. j. 2 Azs147/2004 - 41, ve kterém bylo uvedeno, že *Rozhodne-li Ministerstvo vnitra o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nečiní již výrok o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona. Z tohoto důvodu neshledal Nejvyšší správní soud v postupu žalovaného v daném případě žádné pochybení, a ani krajskému soudu nelze vytýkat, že se otázkou existence překážek vycestování ve svém rozsudku věcně nezabýval. Nejvyšší správní soud tak neshledal důvodnost ani této námitky obsažené v kasační stížnosti.*

Nejvyšší správní soud závěrem uvádí, že po přezkoumání všech námitek, či tvrzení stěžovatele, obsažených v kasační stížnosti, neshledal naplnění ani jednoho z uváděných stížnostních důvodů.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s, ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, proto rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. února 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu